

Go West

At besøge det sydvestlige hjørne af Danmark føles lidt som at finde en perle i en østers. Hvilket du rent faktisk kan, når du samler østers på bunden af Vadehavet. Smukke naturoplevelser, imponerende arkitektur og dansk gastronomi er blot nogle af de herligheder, der venter vestpå.

Tekst ANNE CHRISTINE PERSSON.

Ude godt, men hjemme bedst. Det kan du godt gå hen og glemme, fordi flybilletterne til det store udland er blevet så billige. Men det sydvestlige Danmark er i opblomstring, og internationale medier som Vogue, New York Times og CNN valfarter dertil for at vende hjem med inspirerende reportager. Sydvestjylland har

i den grad været med til at sætte Danmark på verdenskortet, og der er masser af grunde til at vælge en hjemlig rejse fremfor New York, Paris eller London. Ny arkitektur, kulturelle oplevelser, gastronomi i verdensklasse og en uforglemmelig natur er, hvad der gemmer sig i klitterne ved Vesterhavet, på digerne ved Vadehavet og blandt de stråttækte huse på Fanø. Området har nogle af Danmarks allerbedste råvarer, og med den ideelle placering ved Vesterhavet og Vadehavet er du garanteret enestående smagsoplevelser på toprestauranter, kroer og i delikatessebutikker. Og en sandblæst og hårdfjor, men Instagram-venlig, natur med klitter, marskland og hede får pulsen ned, så du også kan slappe af mellem måltiderne og den kulturelle adspredelse.

Vesterhavet

Det lyse og vindblæste landskab omkring klitterne langs Vesterhavet er magisk. Det sydlige område er del af den fredede Naturpark Vesterhavet, hvor du kan fortabe dig blandt klitter og

tilsandede egetræer og gå ture langs de brede hvide sandstrande og omkring søen Filsø, der imponerer med sin flora og fauna.

HENNE MØLLE Å BADEHOTEL

Det charmerende badehotel gemmer sig i en klit for enden af en lang grusvej midt i Naturpark Vesterhavet, idyllisk placeret ved Henne Mølle Å og Vesterhavet. Det er tegnet i 1935 af arkitekt og kulturkritiker Poul Henningsen, der lykkedes med sin plan om, at det skulle glide helt naturligt ind i landskabet. Herfra kan du gå lange ture langs Vesterhavets vilde kyst, gå på opdagelse i klitterne og heden og ellers bare nyde stedets ro, og at du er langt væk fra hverdagen. Restauranten har fokus på økologi og lokale råvarer, og den klassiske rødspættefilet med kartofler og persillesovs kan varmt anbefales.

Hennemoelleaa.dk

HENNE KIRKEBY KRO

Den gamle landevejskro fra 1790 fik pustet nyt liv i køkkenet, da den engelske kok Paul Cunningham blev køkkenchef på den anerkendte restaurant i 2012. Med en fusion af det franske og danske køkken eksperimenteres med klassiske franske retter og de allerbedste råvarer fra lokalområdet og kroens egen store køkkenhave, hvor der dyrkes grøntsager, frugt og krydderurter. Du kan bruge timer på at fordybe dig i smagsoplevelser og nyde de op til otte retter som tartelet og tatar, torsk fra Hvide Sande og sauce nage og dådyr skudt i naboens skov. Bigabrødet lavet på lokal mel smager himmelsk, og kroens surdej er opkaldt efter Helena Christensen. Det er ikke uden grund, at restauranten fik den første Michelinstjerne i 2016 og året efter blev besmykket med endnu én. På trods af stjernerne er det stadig en ret uhøjtidelig oplevelse af spise i

Et stykke med Paul
Cunnigham på Henne
Kirkeby Kro

Tirpitz Museum, tegnet af
BIG, blander ind i landska-
bet ved Blåvand

Ka' De li' østers? Det
kan de på Sønderho
Kro

Udsigt over klitter og
Vesterhavet på Henne
Mølle Å Badehotel

Vadehavscentret er lidt af
en opdagelsesrejse

Så er der serveret på
Hjerting Badehotel

de lyse stuer indrettet med dansk design og store fotografier af Trine Søndergaard og Ebbe Stub Wittrup på væggene. Paul Cunningham himself rumsterer afslappet rundt på kroen iført røde striksokker og et par ECCO-sutsko. Man er vel lokal. Han nyder efter eget udsagn livet langt væk fra det travle storbyliv og stjerneriet i København, men stjernerne kan han nu ikke komme helt uden om på landet.

Hennekirkebykro.dk

TIRPITZ

Det nyåbnede arkitektonisk bjergtagende museum ses næsten ikke med det blotte øje, men ligger godt skjult i en klit i Blåvand. Det er en udbygning af den gamle nazibunker Tirpitz fra 2. Verdenskrig og tegnet af Bjarke Ingels Group, så det passer ind i landskabet. Museet er underjordisk og er holdt i stål, glas og beton, stål i sort og gul som rav fundet ved Vesterhavet og beton som bunkerne, der i forvejen står langs kysten. Toppen af museet er beplantet marchalm som det oprindelige landskab. Museets permanente udstillinger fokuserer på områdets historie og en lyd-baseret fjernbetjening guider dig igennem udstillingen om 2. Verdenskrig, der opleves gennem personlige fortællinger fra både danskere og tyskere. En anden del af museet udforsker rav, det danske guld, mens en tredje giver introduktion til 20.000 års vestkyst-historie. Der er desuden stadig mulighed for at komme ind i den gamle Tirpitz-bunker.

Tirpitz.dk

HR. SKOV

Intet besøg i Blåvand uden et smut forbi den lækre delikatessebutik Hr. Skov, hvor områdets lokale råvarer kommer til deres ret. Her kan du bl.a. proviantere oste, pølser, kød og vin, hvis du er i sommerhus, men dagens frokost kan også indtages på stedet eller tages med til en picnic i klitterne. Hr. Skov producerer en delikat linje af egne produkter som olier, dressinger, øl og snaps lavet på omegnens råvarer som urter og bær.

Hrskov.dk

Fanø

Den smukke ø mellem Vadehavet og Vesterhavet er så pittoresk, at den tiltrækker turister fra både Danmark og udlandet. De gamle træhuse i klitterne, de stråtede huse i den idylliske landsby Sønderho og vilde kaniner er blandt øens perler.

SØNDERHO KRO

En af Danmarks ældste og bedst bevarede kroer stammer fra 1722 og ligger blandt de mange idylliske stråtede skipperhuse i landsbyen Sønderho. Den velholdte originale krobygning har lave lofter, men der er store armbevægelser i køkkenet, hvor kroværten Jakob Sullestad fremtryller eventyrlige egnspecialiteter og retter som taskekrabbe med spidskål og løvstikke og kanin med majs og mørkler. Præsentationen af retterne er ligeså appetitlig for øjnene, som maden er for maven. Stedet emmer af en kro anno 1722, og det er ikke svært at forestille sig sømænd hjemvendt fra verdenshavene drikke brændevin og fortælle røverhistorier ved nabobordet. De hyggelige og individuelt indrettede værelser er alle opkaldt efter Sønderho-skibe eller tidligere kroværterfamilie.

Sonderhokro.dk

ØSTERSSAFARI

De delikate og for os byboere så dyre østers kan samles til fri afbenyttelse og nydelse i Vadehavet. Der er rigelige mængder, og det er ganske gratis, hvis du tør begive dig ud på egen hånd. Men det er nu anbefalelsesværdigt at tage på østerssafari med en guide, der kender tidevandet og de bedste østerssteder. The Oyster King aka. Jesper Voss arrangerer ture, hvor du selv kan samle østers og viser dig forskellige måder at spise dem på; enten helt friske og rå eller gratinerede på en grill på stranden. Det er ganske meditativt at samle østers, og så smager en frisk østers direkte fra havbunden bare bedre. Vigtigst af alt, er der en perle i ca. hver 10.000 østers, så det er bare om at gå på jagt.

Oyster-king.dk

FANØ SKIBSFARTS- OG DRAGTSAMLING

I Danmark har vi ikke samme forhold til folke- og egnsdragter som i fx Norge, men den såkaldte Fanødragt er stadig en stor del af øens kulturarv, og de fleste fannikkvinder har en af de smukke kreationer i klædeskabet. Fanødragten har været i brug siden 1700-tallet og bæres i dag til festlige lejligheder og til Fannikerdagene i juli. På det lille og hyggelige museum i hovedbyen Nordby kan du se et historisk udvalg af de imponerende kjoler, der både tæller hverdags- og festdragter. Her vises også, hvordan den praktiske, men dog æstetiske hovedbeklædning strude, som beskytter mod vind og vejr, bindes. Fotografen Trine Søndergaard har foreviget en række fannikkvinder iført deres strude i sine stemningsfulde fotografier.

Fanoskibs-dragt.dk

RUDBECKS

I Nordby er den familieejede café og delikatesseforretning det lokale trækplaster. Her kan du købe lækre delikatessevarer, men også spise frokost i den hyggelige café, der er indrettet med klassisk dansk møbelkunst af designere som Arne Jacobsen og Verner Panton. På menuen er der et traditionelt dansk og smukt anrettet landgangsbrød med de bedste råvarer fra regionen og egnspecialiteter som Fanø Laks, Nordsørejer, og Fanø Skinke med Vesterhavsost. Du går ikke sulten derfra.

Rudbecks.dk

Vadehavet

Nationalpark Vadehavet er grundet sin helt unikke natur på UNESCOs Verdensarvsliste. Området fra Blåvandshuk og Ho Bugt i nord til den tyske grænse i syd inkl. Fanø, Mandø og Rømø er alle berørte af tidevandet, der har stor betydning for både natur og dyreliv med sværme af trækfugle og sælflokke på sandbankerne.

HJERTING BADEHOTEL

Lige ud til stranden i Ho Bugt ligger Hjerting Badehotel, der efter opførelsen i 1914 i mange år fungerede som sommerresidens for borgerskabet. Efter en periode som almindeligt hotel er det nu genetableret som hvidmalet badehotel med lyst og sommerligt interiør og værelser med Hästens-senge og udsigt til stranden. Morgenmadsbuffeten er overdådig, og hotellets restaurant Strandpavillonen serverer højgastronomisk mad med fokus på årstidens lokale råvarer som bakskuld, snekrabbe og Kongeå Kylling.

Hjertingbadehotel.dk

Du spiser godt på
Henne Kirkeby Kro

Stilleben på
Sønderho Kro

VADEHAVSCENTRET

Introduktionen til Vadehavet og dets betydning for områdets natur og dyreliv fås bedst hos Vadehavscentret, som netop har gennemgået en større om- og tilbygning, tegnet af arkitekt Dorte Mandrup, og stod færdigt i 2017. Bygningskulturen er tilpasset det flade marskland, og den indlevende udstilling *Trækfuglenes Vadehav* guider dig interaktivt gennem området, så det både er en æstetisk, sanselig og lærelig oplevelse at gå igennem det nye center.

Vadehavscentret.dk

SORT SOL

Det smukke naturfænomen kan opleves forår og efterår, når stære på træk samles i kæmpe flokke i marsken. Inden stærene flyver ned i marsken omkring solnedgang og sætter sig i tagrørene for at sove natten over, er de store flokke med til at tegne fascinerende formationer på himlen. Når der er rovfugle på jagt, bevæger de store stæreflokkene sig synkroniseret rundt på himlen for at forvirre dem. Synet af flokkene med op til 500.000 stære er yderst betagende, og når de har sat sig i tagrørene for natten, kan du høre det samlede kor af kvadder fra de mange fugle. Sort sol kan opleves flere steder i det sydvestlige Jylland, men mulighederne er særligt gunstige omkring Vadehavscentret.

Inspiration

Et par gode bøger og film,
der viser området fra sin
bedste side.

Under sandet En smuk og sørgelig film om efterkrigstidens Danmark og oprydningsarbejdet efter den tyske besættelse og de mange landminer placeret langs Vestkysten. Martin Zandvliets film fra 2015, der var Oscar-nomineret, er filmet i området omkring Blåvand, Vejers og halvøen Skallingen.

Vesterhavet En nyudgivet coffee table-bog med fortællinger fra Vesterhavet af personligheder som skuespilleren Sonja Richter og tv-dokumentaristen Anders Agger. Bogen er rigt illustreret med billeder fra området, og kokken Paul Cunningham har bl.a. skrevet om Henne Strand.

Vesterhavet af Anders Agger m.fl., Lindhardt og Ringhof, 399 kr.

Sønderho Kro Anno 1722 Kokken Jakob Sullestad har udgivet en smuk bog om Sønderho Kro, som fortæller kroens mange historier og giver et indblik i dens omgivelser og spisekammeret i naturen omkring den. Der er også madopskrifter og delikate fotos af Claes Bech-Poulsen. Sonderhokro.dk